

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-159

22.2.2024

Ly Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Vannskade – oppstått som følge av erstatningsmessig bygningsskade?

Sikredes bygning ble skadet som følge av at takpapp hadde blåst av under en storm. Skaden på taket var bekreftet dekket som en naturskade. Det ble opphold i arbeidet med taket da engasjert byggefirma måtte få levert mer takduk, samt i påvente av mer stabilt vær. I denne perioden ble taket midlertidig tildekket med en presenning som ble festet/sikret med noen lekter. Taket stod med midlertidig sikring i ca. tre uker før det kom et nytt uvær. Som følge av relativt kraftig vind den 9.2.22, blåste den midlertidige presenningen av taket. Samtidig kom det kraftig regnvær. Vann rant da inn fra det utette taket og videre inn i vegger og etasjeskiller. Sikrede fremsatte et erstatningskrav overfor foretaket for vannskader i bygningen. Foretaket avviste kravet og viste til at skadene ikke var omfattet av naturskadedekningen. Nemnda kom til at vannskadene var dekningsmessige da de var en følge av erstatningsmessig bygningsskade.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for bygningsskader som følge av vanninntrengning.

Sikredes forsikring omfatter:

(...)

4.3.1 Skade som erstattes:

- Utstrømning av vann eller annen væske fra bygnings rørledning med tilknyttet utstyr, akvarium og vannseng, ved brudd, lekkasje eller oversvømmelse.
- Skade ved vann som plutselig trenger inn i bygning fra terreng, gjennom grunn eller gjennom avløpssystemet, når det fører til synlig, frittstående vann over laveste gulv.
- Utstrømning av slukkemiddel fra brannslukningsanlegg og/eller brannslukningsapparater.

4.3.2 Skade som ikke erstattes:

- Skade som skyldes mangelfull/sviktende drenering eller at vann eller annen væske trenger inn i bygning på annen måte enn angitt i pkt. 4.3.1.
- Skade som skyldes vann fra takrenne, utvendig nedløp samt utett forbindelse mellom tak og taksluk/innvendig nedløp.
- Skade ved vanninntrengning gjennom utette tak, vegger, grunnmur eller bunnsåle.
- Skade ved vann, snø eller sand som trenger inn utenfra, med mindre det er oppstått som følge av erstatningsmessig bygningsskade
- Skade på eller i våtrom på gulv eller vegg som skal tåle vann, uansett årsak.
- Skade ved oversvømmelse fra gulvsluk gjennom utette gulv eller oppføringer rundt sluk, uansett årsak.
- Skade ved vanlig bruk, dusjing, søl eller kondens.
- Skade ved sopp, muggsopp, råte eller bakterier, uansett årsak.

- Tap av vann, fyringsolje eller annen væske, ut over det som er nevnt i pkt. 3

(...)

Store deler av taktekkingen på sikredes bygg ble revet av taket under en sterk storm der det ble målt vind over 25 m/s. Skaden inntraff natt til 14.1.22.

Skaden ble meldt til foretaket, som bekreftet at det dreide seg om en naturskade. I samråd med foretaket rekvirerte sikrede et byggefirma til å utbedre skaden. Kort tid etterpå startet utbedringen av taket.

Som følge av at det måtte leveres mer takduk til arbeidet, tok håndverkerne fra byggefirmaet en pause i arbeidet. Til sikring av takkonstruksjonen ble det lagt på en presenning som ble festet med noen lekter.

Taket ble stående med midlertidig sikring i ca. tre uker før det kom et nytt uvær. Som følge av relativt kraftig vind den 9.2.22 blåste den midlertidige presenningen av taket. Samtidig kom det et kraftig regnvær. Vannet rant da inn fra det utette taket og videre inn i vegger og etasjeskiller. I henhold til fremlagt takstrapport ble skadene taksert til kr 783 850 eks. mva. Ifølge sikrede var kostnadene langt høyere pga. prisstigning mv.

Sikrede kontaktet foretaket 9.2.22 i anledning vannskadene. Foretaket orienterte om at vannskaden ikke var omfattet av forsikringen, da årsaken til vannskaden ikke var omfattet av vilkårene og måtte regnes som et nytt skadetilfelle.

Foretaket erstattet senere skadeutbedringen av selve taket etter mottak av skademelding og faktura vedrørende skifte av takpapp etter stormen.

Sikrede krever erstatning for vannskade og viser til vilkåret om dekning for skade ved vann som trenger inn utenfra, såfremt vannskaden har oppstått som følge av en erstatningsmessig bygningsskade.

Det er klart at det oppstod en erstatningsmessig bygningsskade den 14.1.22, og da er den aktuelle følgeskaden dekket, jf. FinKN 2023-945.

Det kan ikke innfortolkes noen begrensning i vilkårets ordlyd, f.eks. at følgeskaden må inntreffe med eller rett etter den erstatningsmessige bygningsskaden.

Ved vurderingen av tidsforløpet og årsakssammenhengen så må det også ses hen til påstanden fra håndverker om at man ventet på stabilt vær, slik at det ville være forsvarlig å åpne opp resterende del av taket. Det vil uansett være naturlig, og i tråd med forsikringspraksis, at foretaket tar ansvar for skaden overfor sikrede og så fremmer et eventuelt regresskrav mot byggefirmaets ansvarsforsikrer, dersom foretaket mener det er grunnlag for dette.

Forsikringsforetaket avviser ansvar og anfører at skaden oppstod som følge av at presenninger blåste av slik at regnvann trengte inn i bygningen. Det ble ikke oppgitt at det hadde vært vind av storm styrke.

Da skadeårsaken ikke er omfattet av vilkårpunktet, har skaden ikke skjedd som følge av en erstatningsmessig bygningsskade.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for vannskade.

Det er på det rene at den opprinnelige skaden (taktekkingen som blåste av) er dekket som naturskade. Sikrede anfører at den etterfølgende vannskaden er omfattet av følgende klausul:

- Skade ved vann, snø eller sand som trenger inn utenfra, med mindre det er oppstått som følge av erstatningsmessig bygningsskade

Denne klausulen står under 4.3.2 Skade som ikke erstattes, som igjen er et punkt under overskriften 4.3 Vann og annen væske. 4.3.1 angir Skade som erstattes, altså den ansvarsbærende klausulen, og 4.3.2 fremstår derfor som en ansvarsbegrensning. Som ansvarsbegrensning ser den nærmest ut til å være knyttet til 4.3.1 strekpunkt 2, men den er ikke knyttet til 4.3.1 gjennom noen referanse. Forholdet mellom 4.3.1 og 4.3.2 fremstår derfor som uklart for nemnda.

Ansvarsbegrensningen har også en merkelig form ved at den unntar en viss type vannskader, "med mindre det er oppstått som følge av erstatningsmessig bygningsskade". Det er uklart hva denne formuleringen refererer til. Den kan vanskelig referere til vannskade etter 4.3.1, siden det nettopp er vannskade som omfattes av unntaket. Den må derfor referere til "bygningsskade" som er dekket under de øvrige vilkårene, f.eks. brann etter 4.2, naturskade etter 4.6 eller dekningen for vind svakere enn storm etter 4.7. Den aktuelle naturskadedekningen står imidlertid i pkt. 11, ikke i pkt. 4. Nemnda mener likevel det avgjørende må være om det foreligger en "bygningsskade" som er omfattet av forsikringen, ikke hvilket punkt denne bygningsskaden er omfattet under. Det hadde vært enkelt for foretaket å legge inn en reservasjon, slik det har gjort for den tilsvarende formuleringen i 4.7 som begrenser dekningen til erstatningsmessig bygningsskade etter pkt. 4.10. Denne tolkningen støttes også av hensynet til konsekvens: Det er vanskelig å se noen grunn til at forsikringen skal omfatte dekning for vannskader som følge av bygningsskade forårsaket av "Vind svakere enn storm" etter pkt. 4.7, men ikke tilsvarende vannskade når bygningsskaden erstattes som naturskade etter pkt. 11.

Spørsmålet blir i så fall om de nye skadene er "en følge av" den erstatningsmessige bygningsskaden. De nye skadene er dels en følge av et inntruffet forsikringstilfelle i form av en naturskade på bygningen, dels en følge av etterfølgende forhold i form av at vind blåste av den presenningen som dekket taket, evt. kombinert med manglende sikring av presenningen. Det foreligger da samvirkende skadeårskader ved at et inntruffet forsikringstilfelle virker sammen med etterfølgende værforhold/manglende sikring og fører til ytterligere skade. Det følger av Rt. 1977 s. 985 ("Vestfold 1"-dommen) at foretaket kan bli ansvarlig for følgeskader av et inntruffet forsikringstilfelle. Saken gjaldt et skip som etter en grunnstøting 12.11.1967 fikk skader på giret som ble reparert. Skipet led deretter 6.1.1968 maskinhavari hvor man oppdaget bl.a. skader på giret, og det var enighet om at det enten skyldtes feilmontering ved den første reparasjon eller en skade som da ikke ble oppdaget, eller et samvirke mellom disse to forhold. Høyesterett kom til at det var forsikringsmessig relevant årsakssammenheng mellom grunnstøtningen og girskaden, men at verkstedsfeilen – som ikke ble antatt å bryte årsaksrekken – måtte sees som en selvstendig årsaksfaktor. Ved fordeling etter sjøforsikringsplanens § 20, måtte forsikringsselskapet bære 2/3 av skaden. Høyesterett uttaler:

Jeg har etter dette funnet å måtte legge til grunn at det er en forsikringsmessig relevant årsakssammenheng mellom grunnstøtingen og skaden som nå kreves erstattet.

Det er imidlertid – som jeg har nevnt – på det rene at det er begått det jeg kalte verkstedsfeil. Slike feil kan tenkes å bryte årsaksrekken med den følge at assurandøren ikke pålegges ansvar for skader som senere dukker opp. Løsningen må bero på en vurdering av den eller de feil som konkret er begått.

...

Når et skip utsettes for et havari, må det repareres. Rederen pliktet i dette tilfellet å få skipet reparert. ... Som oftest vil en reparasjon være fullgod. Det hender dog at verksteder overser skader eller utfører en reparasjon på en feilaktig måte, for eksempel foretar en uriktig montering. Slike omstendigheter må man regne med vil kunne skje, og da kan nye skader oppstå. Dette er ikke upåregnelig. Annerledes kan saken stille seg ved grove feil og forsømmelser.

Etter dette har jeg ikke kunnet finne at det vil være riktig i dette tilfellet å si at den feilaktige reparasjonen bryter årsaksrekken.

Det følger av Rt. 1977 s. 985 at følgeskader pga. dårlig arbeid fra et reparasjonsverksted er omfattet av forsikringen, selv om dette må regnes som en selvstendig årsaksfaktor, som i den aktuelle saken ble tilregnet 1/3 av følgeskaden. Kaskoforsikringen måtte dekke 2/3. Høyesterett reserverte seg mot den situasjonen at verkstedet hadde utvist grov uaktsomhet.

Saken kan sammenlignes med saken her ved at bygningen hvor taket blåste av måtte repareres, og pga. svikt under reparasjonen og/eller sterk vind oppsto ytterligere skader. Det er klart at når en bygning først er uten tak, vil dette øke risikoen for at vann trenger inn. Det er ikke fremlagt dokumentasjon på at reparatøren har utvist grov uaktsomhet. Tiden mellom det opprinnelige forsikringstilfellet og følgeskaden var tre uker og kortere enn den tiden som gikk i Rt. 1977 s. 985. For kaskoforsikring for skip, gjelder imidlertid en fordelingsregel ved samvirkende skadeårsaker, jf. i dag Nordisk Sjøforsikringsplan § 2-13 og Bull/Wilhelmsen, Forsikringsrett 2023/2024 s. 293-294. En slik fordelingsregel gjelder ikke for vanlig landjordsforsikring, hvor regelen er at foretaket svarer for følgeskader av et forsikringstilfelle såfremt forsikringstilfellet er en "nødvendig og virksom betingelse" for skaden, jf. FinKN 2013-186, 2012-663 og Bull/Wilhelmsen, Forsikringsrett 2023/2024 s. 291-292.

Ut fra dette mener nemnda vannskaden må regnes som en "følge" av den opprinnelige bygningsskaden.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Heike Kristine Bentsen (næringsrepresentant).